

ANNA BALLBONA

«Si el meu personatge se'n fotés, de tot déu, no tindria gràcia»

La periodista i escriptora Anna Ballbona (Montmeló, 1980) debuta en la novel·la amb 'Joyce i les gallines', una història molt efervescent, amb moltes capes i un perfil que s'adiu amb el premi de finalista de l'Anagrama en català.

Entrevista de Xavier Aliaga
Fotografia de Juanma Ramos

Els lectors d'EL TEMPS coneixen Anna Ballbona per les entrevistes literàries en aquesta revista. Però amb *Joyce i les gallines*, i la maquinària que comporta un segell de l'anomenada d'Anagrama ("prestigi que es correspon a com treballen els llibres i tracten els autors", aclareix l'escriptora), li toca saltar la tanca. Representant d'una nova generació (amb Marina Espasa, Jordi Nopca o Albert Fornas, guanyador del premi Anagrama) que ha fet un cop de puny a la taula. "No sé si cop de puny, però aquest Sant Jordi s'ha fet visible tota una colla de gent que hem publicat la primera o la segona novel·la i que hem anat coincidint pels llocs, tot i que escrivim de manera diferent. És bonic. Em sembla que toca, biològicament, i està bé que estigui passant", argumenta. El projecte de *Joyce i les gallines* va ser seleccionat per fer una estada a la residència d'escriptors Ledig House, als Estats Units.

—Anna Ballbona es donà a conèixer a través de dos poemaris. Com sorgeix el salt a la narrativa? Fou perquè va trobar la història adient?

—Per a mi, fer narrativa és com un pas natural, hi ha estat sempre. Havia anat fent temptatives, en forma de contes que quedaven al calaix, per a ús intern. I arriba un punt, abans fins i tot que surti publicat el segon poemari, que ja tens una idea per intentar una mena de novel·la. A partir de llavors, comences a treballar, no amb continuïtat, perquè hi ha contingències periodístiques i de feina, però vaig trobar un cert fil per a la novel·la.

—Ni tan sols ha fet la típica transició de publicar abans narrativa curta.

—Sí, perquè em semblava que tenia una idea motor clara, justament l'escena de l'inici d'algú que llegeix Pavese en el tren i es troba un grup de gent que fa teràpia psiquiàtrica i tenen una conversa absolutament increïble. En trobar-me amb aquesta conversa em feia la sensació d'haver trobat un fil per estirar cap a unes altres idees.

—Si em permet la broma, l'escriptora Marina Espasa piulava l'altre dia que dos dels grans temes de la literatura catalana actual són la Ledig House i el mal estat del transport públic.

—En el meu cas, la Ledig House hi apareix bastant, però és molt important no tant en el llibre com en la seva confecció. Quan vaig fer l'estada als Estats Units, que la Marina també va fer, em va anar molt bé per trobar sentit a moltes coses. I fins i tot, poc o molt, interactues amb molta gent que està allà fent els seus projectes. Algun dels residents —això, ho poso als agraïments— em va donar algunes claus importants, desllorigadors de la novel·la, per exemple el contrast entre el món del qual ve la protagonista, la Dora, i el món urbà i intel·lectual que arriba a conèixer.

—Passa de vegades que un títol ocurrent no articula una narració. Però en *Joyce i les gallines* no és així: hi ha un viatge a Dublín, una certa epifania i una petita revolució personal que té a veure amb aquells animals.

—Sí... Sí, sí. Hòstia, ho has dit molt bé! [rialles] És això. Vaig pensar bastant en la qüestió del títol, que respongués a aquestes coses que passen a la novel·la, a aquesta mena de la revelació que li diu a la Dora un personatge que coneix a Dublín fanàtic de Joyce. Una revelació que fa de palanca

RELLEU LITERARI. Imatge d'Anna Ballbona el dia de la presentació de *Joyce i les gallines* a la llibreria Calders. Amb aquesta primera novel·la, Ballbona arrodoneix la nòmina de joves narradors que estan renovant generacionalment i temàticament la novel·la en català.

dels seus canvis. Per això em va semblar que tenia sentit titular-ho així. A més, el títol, que provoca un somriure, no sé per què, concentrava aquesta idea de la novel·la, la barreja d'elements diferents, introduint autors com Pavese i Joyce de manera juganera, fent que formessin part de la història, imbricats en la trama, no com a metaliteratura. I el mateix element juganer l'he aplicat a uns altres universos, com el món rural, les gallines o l'artista de carrer Banksy. M'agrada això, la llibertat que et dona la literatura de jugar amb universos diferents.

—Tot just, en l'anterior definició concentrada de la novel·la es podria incloure el tema de Banksy, que té molta gràcia.

—Sí, té gràcia?

—Trobe que sí.

—És un personatge interessant, un artista de carrer i al mateix temps un artista de masses que barreja la crítica social i la capacitat de sorpresa. I em sembla que encaixava bé amb el joc que estableix la Dora: convertir-la en una imitació de Banksy, que ja té els seus imitadors, ella és una més, em permetia que seguís el deixant de crítica social. Una crítica que procedeix del fet que, en algun moment, se sent una mica estrangera, hi ha un desencantament respecte del món del periodisme, i també per la seva procedència del món rural. Llavors, en algun moment es planteja fer una mica la *punky* a la manera de Banksy... Parlar de la trama em resulta una mica estrany perquè volia que tot passés pel sedàs de la ironia. I com que hi ha diferents nivells de lectura, de vegades no has d'anar tant a la literalitat sinó al que simbolitzen aquell seguit d'accions que fa la Dora.

—Hi ha tocs d'autoironia, no sé si autobiogràfics, perquè la Dora és una periodista que treballa a Barcelona i ve de comarques.

—Sí que hi ha trets que trac d'una realitat que és meua, o he conegut, o m'han explicat. Però no m'interessava tant tot això de l'autoficció —no considero que la Dora sigui el meu *alter ego*— com el joc entre realitat i ficció. I això lliga una mica amb la cosa periodística, es reproduïen algunes rodes de premsa concretes que han existit, però la novel·la agafa uns altres camins: allò que sembla fictici és potser real i allò que sembla real potser no ho és. Era un joc que intentava fer. Quant a la ironia, potser en certs moments és més àcida, amb més mala bava, quan toca elements polítics, no podia ser d'una altra manera. Però si el personatge se'n fotés de tot déu, no tindria gràcia, seria un personatge odiós. La Dora se'n fot, d'ella mateixa, i això et reconcilia amb el món. Hi ha un punt d'alegria en les opcions de la Dora i un punt de respecte cap a tots els personatges rars o extravagants que es troba, una mirada compassiva cap als que no són poderosos. I amb els que són poderosos, la mirada té una mica més de mala bava. Havia de ser així, suposo. ●